

Informe de gestió de la Fundació TMB, any 2022

Abril del 2023

**Mobilitat
amb
valors**

Patronat

La Fundació TMB es va constituir l'any 2010 amb la missió de conservar i difondre el patrimoni històric i cultural de TMB, i alhora fomentar i promoure accions de caràcter social per facilitar la inclusió, l'accessibilitat, la sostenibilitat, la cooperació, la solidaritat i els valors del transport públic entre la ciutadania, aspectes que donen suport a la visió i missió de TMB.

El seu patronat està integrat per les persones i entitats següents:

Presidenta:	Laia Bonet Rull
Vicepresident:	Gerardo Lertxundi Albéniz
Director:	Santiago Torres Sierra
Secretari:	Oriol Sagarra Trias
Vocals:	Fundació Privada ECOM, representada per Montserrat García Blasco Fundació ONCE, representada per Enric Botí Castro de la Peña Joaquim Balsera García Raquel Díaz Caro Raül Casas Velo

Els nostres objectius

- El foment del transport públic i de la mobilitat urbana de Barcelona i la seva àrea metropolitana, en línia amb el propòsit de les companyies fundadores, contribuint així al desenvolupament més sostenible i més equitatiu de la societat.
- L'aportació de valor a l'objecte social de les companyies que conformen el grup TMB.
- L'impuls d'accions que afavoreixin la inclusió de tots els col·lectius, garantint l'accessibilitat universal al transport públic de totes les persones.
- El desenvolupament de projectes socials, culturals, educatius i cívics, així com de promoció i preservació del patrimoni històric i documental de TMB.

**Pla de responsabilitat
social i sostenibilitat.
Agenda 2030**

Pla de responsabilitat social i sostenibilitat – Agenda 2030

Des d'aquest àmbit, s'impulsa la incorporació de criteris d'ASG (ambientals, socials i de bon govern) a l'organització, propiciant un enfocament de gestió alineat amb el desenvolupament cada cop més sostenible i equitatiu de la societat.

Durant el 2022, s'han dut a terme les actuacions següents:

- 15/02/2022, presentació del Pla de responsabilitat social i sostenibilitat (RSiS) al Consell d'Administració de TMB.
- 18/02/2022, celebració a l'auditori de la Fundació Miró de l'acte de presentació pública del Pla, adreçat a grups d'interès, amb l'organització d'un col·loqui entre Ramon Jáuregui (expert en RSC amb una dilatada trajectòria política) i Laia Bonet (presidenta de TMB), moderat per Marcos González (president de Corresponsables) sobre la mobilitat com a factor clau de la +sostenibilitat. L'acte va incloure un espectacle d'improvisació tematitzat a càrrec de la companyia teatral Improshow i la interpretació de dues peces per part d'Ignasi Terraza, pianista de jazz de reconegut prestigi internacional.
- 16/06/2022, constitució del comitè d'RSiS de TMB, amb representació de totes les àrees funcionals i operatives de la companyia, tot activant l'estructura de participació, amb la finalitat d'operativitzar el Pla.
- 16/11/2022, definició d'una metodologia específica per obtenir l'índex de confiança dels grups d'interès, amb l'objectiu de desenvolupar-la durant el 2023.
- 15/12/2022, identificació d'un quadre de comandament definitiu recollint els principals àmbits d'impacte en l'Agenda 2030, els objectius, les metes i els indicadors de TMB en clau de sostenibilitat i d'acord amb el Pla estratègic 2025.
- 19/12/2022, inici dels treballs d'anàlisi de la materialitat, per tal de revisar i adequar, si s'escau, la relació amb els grups d'interès.

Presentació del Pla de responsabilitat social i sostenibilitat (RSiS).

**Dona
i diversitat**

Dona i diversitat

Una organització socialment responsable, com de fet ho és TMB, ha d'abordar necessàriament la diversitat humana com a font de riquesa, tant en l'àmbit intern com en relació a la ciutadania en general. Per tant, es tracta de sistematitzar i dotar de valor estratègic les actuacions orientades a assegurar la igualtat d'oportunitats i la inclusió de tothom, tenint en compte diferents perspectives: gènere, discapacitat, edat, origen o cultura, posant especial atenció a la potenciació del talent femení atès el nivell de masculinització del sector en què treballem.

Durant el 2022, s'han dut a terme les actuacions següents:

- 1. Impuls per a l'elaboració dels plans d'igualtat de TB i FMB.** Tant FMB (el mes de juny) com TB (el mes de novembre) han registrat els seus respectius plans d'igualtat i ja es treballa per dur a terme les accions previstes.
- 2. Al maig, mes europeu de la diversitat, mitjançant suports de difusió propis, s'han realitzat accions de sensibilització i conscienciació envers la diversitat tenint en compte diferents perspectives (gènere, orientació sexual i origen).**
- 3. Elaboració i maquetació de la Guia de llenguatge inclusiu i no sexista de TMB.**
- 4. Presentació a l'edició 2022 dels premis de la UITP, guardonats en primer lloc en reconeixement al treball envers la diversitat, la inclusió i la igualtat de gènere, amb especial consideració a la línia d'actuació contra l'assetjament i l'LGTBI-fòbia al transport públic.**

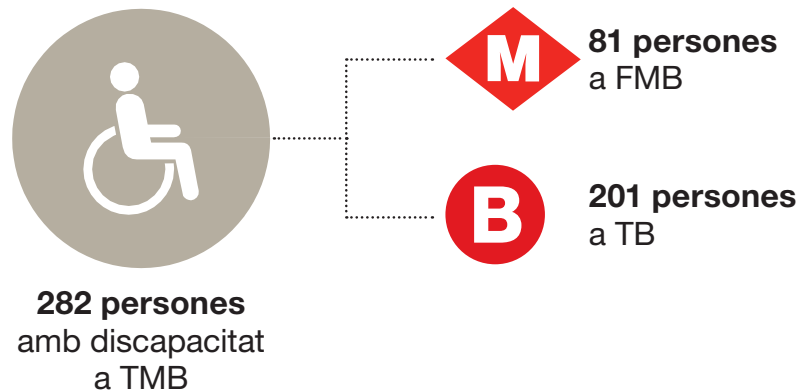

Portada de la "Guia del llenguatge inclusiu i no sexista".

Dona i diversitat

5. Perspectiva de la discapacitat:

- Seguitment de les dades de composició de la plantilla (persones amb discapacitat acreditada i persones amb incapacitat permanent), d'acord amb la Llei general de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social. Actualment, n'hi ha 81 a FMB (4,34 %) i 201 a TB (2,10 %), essent un total a TMB de 282, el que representa un 3,32 % del total.

- Proposta de millores en els processos de selecció per atraure persones amb discapacitat, així com sol·licitud de processos específics per a aquelles amb més dificultats d'ocupabilitat (discapacitat intel·lectual i cognitiva). Durant aquest any, no se n'hi ha incorporat cap.
- Assessorament en el projecte d'acolliment d'estudiants en pràctiques que acreditin discapacitat intel·lectual, com a fórmula que contribueixi a la sensibilització de la plantilla i, alhora, reforci la voluntat de TMB de ser una empresa per a tothom. S'ha materialitzat aquest any amb la incorporació de 6 estudiants en diferents àmbits organitzatius.

Dona i diversitat

- Desenvolupament de diferents accions de sensibilització i conscienciació en matèria de discapacitat adreçades a la plantilla i a les persones usuàries, al llarg de tot l'any i amb especial atenció al 3 de desembre, **Dia internacional de les persones amb discapacitat**. En aquesta data, es va col·laborar amb Fundació Eurofirms, per visibilitzar i trencar estereotips vers les persones amb discapacitat a través de la pintada d'un mural. L'activitat va ser dinamitzada per Boa Mistura a l'estació d'Arc de Triomf i van participar-hi persones amb discapacitats i voluntariat de TMB.

6. Accions d'atracció i impuls del talent femení:

- Seguiment de les dades de composició de la plantilla, actualment, conformada per 2.498 homes i 1.357 dones a FMB, el que representa el 35,21 % de dones, i 4.198 homes i 437 dones a TB, que representa un 9,43 % de dones; en el conjunt de TMB, hi treballen 6.707 homes i 1.809 dones, de manera que les dones són un 21,24 % del total. En el darrer exercici, s'ha experimentat un lleuger increment dels percentatges (0,66 punts a FMB i 0,38 a TB) però és evident que convé continuar treballant per tractar d'equilibrar les dades.
- Col·laboració a la campanya impulsada des de la **plataforma Dones Futur** (de la qual som part), amb motiu del Dia internacional de les dones i les nenes en la ciència, que se celebra l'11 de febrer, mitjançant el testimoni d'una companya enginyera en un seguit de peces de vídeo que potencien professions lliures d'estereotips de gènere.
- Disseny i llançament de la campanya "*Si som iguals, som millors*", que ha acompanyat en dos processos de selecció de personal (per a la campanya d'estiu d'agents d'atenció al client i del procés de selecció d'operaris de material mòbil), convidant les dones a sumar-se al projecte de TMB.

Fotografia de Mireia Garrido. Imatge de la campanya "*Si som iguals, som millors*".

Dona i diversitat

- Col·laboració en l'organització del col·loqui "*La direcció dels transports públics a Catalunya, en femení plural*", el 4 de març al vestíbul de metro d'Universitat, amb la participació de Laia Bonet, presidenta de TMB; Marta Subirà, presidenta de FGC; Sonia Corrochano, directora de l'Aeroport de Barcelona, i Mayte Castillo, directora de Rodalies Renfe, i amb la moderació de Lluïsa Moret, diputada presidenta de l'Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat de la Diputació de Barcelona i alcaldessa de Sant Boi de Llobregat.
- Organització de la tertúlia "*TMB en femení, la visió de les dones treballadores*", el 9 de maig al vestíbul de metro d'Universitat, amb la participació de 5 treballadores de diferents perfils professionals i la presidenta de TMB, Laia Bonet, que van aportar-hi el seus testimonis en un sector eminentment masculinitzat, sota la moderació de Raquel Díaz, directora de responsabilitat social, dona i diversitat de la companyia. L'acte va cloure amb un reconeixement especial a una dona jubilada de TB, com a homenatge a les treballadores de la companyia, emmarcat en la celebració del centenari de la xarxa de bus.
- Participació en el projecte *Feel the Power*, amb activitats a l'aula i a les nostres instal·lacions, previstes per al gener 2023. Es tracta d'un projecte impulsat des del Consell de la Dona del consorci de la Zona Franca per apropar les empreses del polígon a l'alumnat com a futurs professionals.
- Col·laboració en la difusió de l'*STEM Women Congress 2022*, celebrat el 17 de novembre a l'auditori de CosmoCaixa.

Imatge de la tertúlia "*TMB, en femení, la visió de les dones treballadores*" al vestíbul de metro d'Universitat.

Dona i diversitat

7. Perspectiva generacional:

— Campanya amb motiu del Dia internacional de les persones grans, que se celebra l'1 d'octubre, reconeixent la trajectòria laboral i l'expertesa de les persones jubilades de Bus, dins del marc del centenari de TB. S'ha comptat amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona (Programa Vincles BCN).

8. Perspectiva d'orientació sexual:

— 28 de juny: En motiu del Dia Internacional de l'Orgull LGBTQ+ es va realitzar, de la mà de l'Observatori Contra l'Homofòbia (OCH), una acció de sensibilització, visibilització i conscienciació per reivindicar tolerància 0 davant de qualsevol acte que atempti contra la dignitat de les persones LGTBIQ+ a TMB, així com en qualsevol altre àmbit, mostrant respecte per la diversitat humana i la riquesa que comporta per al conjunt de la societat. A l'acte es va llegir el manifest de l'OCH i va cloure amb una performance.

9. Prevenció de l'assetjament:

- Participació un any més en el programa Metròpolis FP_Lab4, impulsat per l'AMB en col·laboració amb la Fundació BCN Formació Professional, per potenciar les competències transversals a FP a través d'un projecte d'innovació, mitjançant el repte *"com podríem fer que les dones se sentin més segures a les xarxes de transport públic"*.
- De la mà del Col·lectiu Punt Sis, realització de dues marxes exploratòries durant el mes de febrer en dos itineraris (de metro i bus) identificats com a més crítics mitjançant l'estudi d'accessibilitat des de la perspectiva de gènere, amb l'objectiu d'analitzar la percepció de seguretat de les dones diverses al sistema de transport de TMB des d'una perspectiva comunitària i feminista.

Imatge de la performance del Dia Internacional de l'Orgull LGBTQ+.

Dona i diversitat

- Adhesió a la xarxa de Punts Violeta promoguda per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet i presentació pública de l'aliança el 27 d'abril, amb l'objectiu de fomentar la "tolerància 0" davant de qualsevol manifestació de violència masclista, garantir un accés de qualitat i equitatiu als serveis d'atenció a les dones, reforçar la capacitat professional i els recursos oferts des dels serveis d'informació i atenció, i promoure que les violències masclistes es visualitzin de manera transversal.
- En el desenvolupament d'aquest projecte, s'han incorporat punts violeta a la xarxa de metro durant esdeveniments de participació ciutadana que han implicat ús massiu del servei de metro: Nit de la revetlla de Sant Joan (23 de juny), RockFest (del 30 de juny al 2 de juliol), Festa Major de Sta. Coloma (2 i 3 de setembre), 6a Cimera Iberoamericana d'agendes locals de gènere (del 17 al 21 d'octubre) i nit de cap d'any (31 de desembre).
- Alhora, s'ha gestionat la formació de la plantilla, dins d'una primera fase pilot, per esdevenir agents violeta amb habilitació adequada per donar el suport necessari a les víctimes, i s'ha arribat a 390. S'han format el conjunt de TOLAS, agents d'Atenció al Client que presten servei dins del municipi de Sta. Coloma de Gramenet, personal del Centre Control de Metro, col·lectiu d'àrea clients i clientes, i equip premsa. Es treballa actualment en la planificació de l'inici de la formació a col·lectius prioritaris TB (CCB, AIC).

Imatge dels Punts Violeta.

Dona i diversitat

- Continuen les converses amb l'*European Investment Bank* (BEI) per formalitzar un acord de col·laboració, amb la finalitat de rebre assessorament tècnic no reemborsable de l'EIAH (*European Investment Advisory Hub*) a fi de desenvolupar i implementar un sistema de control i avaluació que permeti obtenir indicadors clau per a l'establiment de mesures pràctiques de solució i resposta davant les conductes incíviques vers l'assetjament al transport públic.
- Col·laboració en la difusió de la campanya "*No en passem ni una*" de l'ATM, mitjançant suports digitals, del 4 al 24 d'abril.
- Campanya contra l'LGTTBI-fòbia al transport públic, amb motiu del 17 de maig.
- Organització d'un acte amb motiu del *Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència Contra la Dona* (25 de novembre) en col·laboració amb Plataforma contra les violències masclistes, lectura del manifest i actuació de dansa per part del conjunt *Dones de Blanc* a l'estació d'Universitat.

Imatge del conjunt de les *Dones de Blanc* a l'acte del *Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència Contra la Dona* (25 de novembre).

Projectes socials

Projectes socials

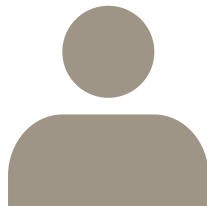
Des d'aquest àmbit es promou la cultura de la cooperació i la solidaritat mitjançant actuacions adreçades a la plantilla i es propicien col·laboracions amb els col·lectius més vulnerables i amb el tercer sector d'acció social, materialitzant el compromís de TMB amb el desenvolupament equitatiu de la societat.

Durant el 2022, s'han dut a terme les actuacions següents:

- I. Serveis solidaris per a la mobilitat:** 34 serveis solidaris de bus, amb la col·laboració de 15 professionals voluntaris diferents, que han ocupat 115 hores i han beneficiat 620 persones de col·lectius en risc d'exclusió social. Cal destacar la valoració positiva d'aquesta activitat tant per part de les entitats, que destaquen el tracte humà de les persones que la fan possible, com per part del voluntariat TMB, que afirma sentir-se orgullós de la seva empresa.

**34 serveis
solidaris de bus**

**15 professionals
voluntaris**

**115 hores
emprades**

**620 persones
beneficiades**

Projectes socials

II. **Col·laboracions en difusió:** Se n'han acordat un total de 105, per donar a conèixer iniciatives/esdeveniments/campanyes d'entitats del tercer sector social mitjançant canals de comunicació propis de TMB.

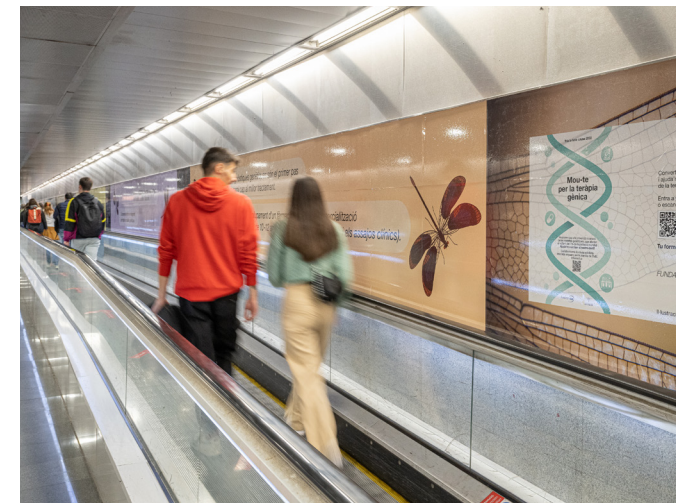
III. **Suport a Ucraïna** mitjançant el qual s'ha facilitat la mobilitat de les persones ucraïneses que han arribat a Barcelona, tot sumant-nos al dispositiu coordinat per la Creu Roja a instàncies del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, amb una doble aportació:

- Cedint un total de 2.250 títols de transport propis de la mà de l'ATM a Creu Roja, per facilitar l'accés de les persones refugiades procedents del conflicte a serveis de TMB, i
- Des del 18 de març al 30 de juny, cobrint amb un servei especial de bus llançadora, amb voluntariat de Conductors Solidaris de Catalunya, els desplaçaments des de Sants fins al pavelló de la Fira, habilitat per a la derivació de les persones acabades d'arribar. Es van realitzar un total de 97 serveis, amb la participació de 166 voluntaris i voluntàries, que han ajudat als desplaçaments de 4.182 persones refugiades.

Projectes socials

IV. Tria la teva causa i Mou-te 2022. 12a edició d'aquest projecte, procés de participació de la plantilla TMB per escollir la principal iniciativa solidària de l'any. Les síndromes genètiques va ser el projecte presentat pel treballador José Antonio Rodríguez, escollit majoritàriament per la plantilla (amb el 32,18 % dels vots), i va esdevenir en conseqüència la causa motivadora de la principal iniciativa solidària de la companyia. Així, durant el darrer trimestre de l'any, es van realitzar activitats de conscienciació amb el lema "Mou-te per les síndromes genètiques", de la mà de l'associació CTNNB1. Les accions programades van ser:

- Del 17 d'octubre al 31 de desembre, campanya divulgativa amb suports propis (articles a la intranet, emissió spot a MouTV, opis digitals, xarxes socials, web TMB i falca emesa a la megafonia de la xarxa de metro).
- Del 20 d'octubre al 31 de desembre, viralització de la peça de vídeo divulgativa amb testimonis de treballadors pares d'infants afectats i professionals sanitaris.
- Del 16 de novembre al 31 de desembre, exposició "Mou-te per les teràpies gèniques" al passadís de l'intercanviador de metro Diagonal amb FGC.
- 1 de desembre, acte de presentació institucional i inauguració de l'exposició "Mou-te per les teràpies gèniques".
- 13 de desembre, contacontes "Matilda i la papallona" i confecció d'un mural il·lustratiu, amb la participació d'alumnes de 2n i 3n de primària de l'escola municipal Reina Violant (districte de Gràcia).

Imatge de l'exposició "Mou-te per les teràpies gèniques" a l'intercanviador de Diagonal.

Projectes socials

IV. **Dia internacional del voluntariat:** Amb motiu d'aquesta celebració, s'ha produït una peça de vídeo amb la participació de cinc persones treballadores que representen les cinc modalitats de participació en accions de voluntariat TMB, amb l'objectiu de reconèixer la seva tasca i animar la resta de gent de la plantilla a sumar-s'hi.

Imatge d'una de les cinc persones treballadores participant en accions de voluntariat TMB.

TMB
Educa

TMB Educa

Aquest projecte té la missió de dissenyar i dur a terme un seguit d'accions orientades a contribuir a la construcció d'un model educatiu que incorpori els valors de la mobilitat sostenible, segura i equitativa, mitjançant el desplegament de diferents programes d'actuació (tallers de mobilitat i accions formatives destinades a col·lectius diversos: escolars, universitaris i gent gran). Així, es treballa el vincle entre mobilitat i civisme per aconseguir quatre objectius concrets:

- Fomentar un canvi cultural incidint en els hàbits i les actituds sobre la mobilitat de la ciutadania.
- Promoure una mobilitat sostenible i segura que comporti un canvi d'ús de l'espai urbà.
- Educar amb la finalitat de millorar la manera de moure's d'acord amb els criteris i els principis de sostenibilitat i seguretat.
- Impulsar actituds cíviques a la mobilitat de la ciutadania: respecte per les instal·lacions i els serveis i millora de la convivència amb la resta de persones usuàries.

TMB Educa

Durant el 2022, s'han dut a terme les actuacions següents:

I. Visites educatives a les instal·lacions de TMB, se'n van fer un total de 190 amb participació de 4.307 alumnes, durant el curs acadèmic 2021-2022 i, durant aquest, se n'han realitzat 60 amb l'assistència d'un total de 1.439.

II. Tallers TMB es mou per l'educació, que tenen com a objectiu prevenir l'abandonament prematur dels estudis entre nois i noies que cursen 3r i 4t d'ESO, mitjançant la coneixença de TMB i els diferents perfils professionals que hi tenen cabuda. Hi han participat 12 alumnes de l'Institut d'educació secundària l'Alzina que durant els mesos d'octubre, novembre i desembre han pogut interactuar amb diferents persones que treballen a la companyia.

III. Participació a l'ExpoRecerca Jove:

El dissabte 12 de març al CosmoCaixa, va tenir lloc el lliurament de premis de la 23a edició, on la Fundació TMB atorga el premi TMB Educa al treball més significatiu de l'àmbit operatiu de la companyia relacionat amb el transport públic i la conservació del medi ambient, resultant guanyador un treball de recerca "EL WERS. El proper pas en l'electrificació de l'automòbil", d'Ibai Martínez Hernández, alumne de l'Institut Damia Campeny de Mataró.

Imatge d'una de les activitats de TMB Educa.

TMB Educa

IV. Col·laboració amb el projecte XCelence escoles que inspiren promogut per la Fundació Bertelsmann, amb l'objectiu de treballar la perspectiva de gènere, tot mostrant diferents oportunitats d'ocupabilitat i trencant rols i estereotips. S'han desenvolupat quatre accions educatives, dues a l'aula, amb les escoles l'Esperança i Turó de Roquetes, i dues a la cotxera de Ponent, amb la participació d'alumnes de l'Institut la Guineueta i l'escola Goar.

V. Revisió del projecte educatiu

Amb una doble finalitat:

- L'adequació a les expectatives pedagògiques de la comunitat educativa tot incorporant la creixent contribució de TMB al desenvolupament sostenible i equitatiu de la societat, i
- La conveniència d'oferir una proposta digital d'activitats adaptada a les noves tecnologies, que ofereixi experiències interactives i d'altres materials molt més versàtils per treballar des dels mateixos centres educatius.

VI. Segell de qualitat: TMB Educa ha mantingut el Segell de Qualitat Educativa del Consell de Coordinació Pedagògica. Aquest reconeixement l'atorguen l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat de Barcelona i l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB).

Imatge d'una de les activitats de TMB Educa.

Projectes culturals

Projectes culturals

Des d'aquest àmbit, es promocionen i s'organitzen activitats de potenciació de l'art i la cultura a les instal·lacions de TMB, tot aportant un valor afegit a l'experiència de viatge a les xarxes de metro i bus i generant sinergies amb el sector associatiu i institucional del món cultural de Barcelona i la seva àrea metropolitana.

Durant el 2022, s'han dut a terme les actuacions següents:

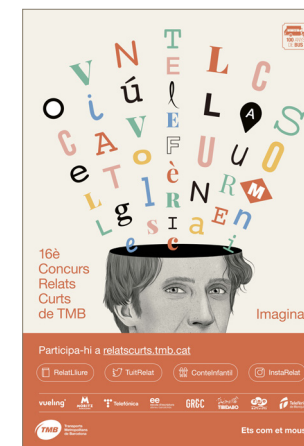
I. **Pròrroga de convenis marc de col·laboració**, per a la realització d'accions conjuntes de divulgació i promoció de projectes culturals impulsats per institucions del nostre entorn, com ara el Museu Nacional d'Art de Catalunya, l'Auditori de Barcelona, el Gran Teatre del Liceu, la Fundació Miró i el Palau de la Música Catalana.

II. **Concurs de Relats Curts de TMB (16a edició)**, el mes de febrer s'iniciava la campanya de difusió d'aquesta iniciativa, amb cinc categories de participació i amb una menció especial al centenari de la xarxa de bus. Enguany hi han participat un total de 779 relats. Per categoria, les xifres han estat les següents: 592 relats lliures, 81 tuitrelats, 62 instarelats, 44 contes infantils. El web del concurs ha rebut 35.227 visites i s'han registrat més de 6.800 votacions. L'acte de lliurament de premis es va celebrar el 25 d'octubre al vestíbul de metro d'Universitat.

III. **Nit dels Museus**, celebrada el 14 de maig amb la participació, un any més, de la Fundació TMB, que va obrir portes de l'espai Mercè Sala, mostrant l'exposició "Tilling Stevens del 1922 - L'autobús més antic de la xarxa de Barcelona", que va rebre 377 visites durant l'edició d'enguany d'aquesta iniciativa.

Imatge de l'acte d'entrega de premis del 16è Concurs de Relats Curts de TMB.

Imatge de la campanya de Relats Curts.

TMB Cultura

IV. **Subtravelling Festival:** La 13a edició d'aquest concurs internacional de curtmetratges que, per setè any consecutiu, té la col·laboració del "Seoul Metro International Subway Film Festival" (SMIFF) (compartint curts i d'altres sinergies), va començar el mes de setembre i està prevista la seva finalització el proper 9 de gener. La celebració de l'acte de lliurament de premis, que tindrà lloc als cinemes Filmax Gran Via, a finals del mes de gener de 2023.

V. **Música al Metro:** Actualment, hi ha un total de 46 punts de música en viu a la xarxa de metro per tal que persones de l'Associació de Músics de Carrer (AMUC) puguin disposar d'un espai públic per interpretar els seus repertoris i, alhora, contribuir a una experiència de viatge més acollidora i agradable. El 17 de desembre, al vestíbul de metro d'Universitat, es va celebrar una nova edició del festival "Música al metro", amb una cinquantena d'actuacions en directe durant tot el dia a càrrec d'artistes de l'AMUC. El Tilling Stevens va estar estacionat a la plaça, com a reclam del festival i en commemoració del centenari de la xarxa de bus.

VI. **Participació al festival d'arquitectura 48h Open House Barcelona (13a edició):** Un any més, s'ha col·laborat amb aquesta iniciativa, obrint portes, durant el matí del 22 d'octubre, d'un espai singular de TMB, els tallers de Can Zam de les línies 9/10 de metro, amb l'assistència d'un total de 60 persones. Amb cançons de Dàmaris Gelabert i un text de Marc Artigau, el musical prenia elements de la realitat que els participants (més de quatre-cents) de la categoria dirigida a infants i joves dels Relats Curts havien inclòs en els seus escrits.

Imatge de l'acte de lliurament de premis "Seoul Metro International Subway Film Festival" (SMIFF).

Imatge del festival "Música al metro" al vestíbul de metro d'Universitat.

TMB Cultura

VII. Exposicions temporals a l'espai Mercè Sala:

- “**Menja, actua i impacta**”, promoguda per la Fundació Catalana d'Esplais, del 20 de gener al 31 de març, per visibilitzar una mostra de la gran exposició ubicada al Prat de Llobregat que, mitjançant diferents continguts il·lustrats, posa de manifest la importància de l'alimentació segura i saludable per contribuir al desenvolupament sostenible de la societat.
- “**Tilling Stevens del 1922 - L'autobús més antic de la xarxa de Barcelona**”, del 7 d'abril al 8 de setembre, una exposició comissariada per la Fundació TMB, que mostra la singularitat dels Tilling-Stevens, els autobusos de dos pisos i motor *petrol-electric* que la Companyia General d'Autobusos (CGA) va adquirir al 1922 per posar en funcionament les quatre primeres línies. Aquesta exposició ha format part del programa d'activitats del centenari de la xarxa de bus i ha inclòs mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat visual i ha estat disponible en 24 idiomes, gràcies a la tecnologia de Navilens. Ha rebut 6.548 visitants, el que la situa entre una de les tres exposicions pròpies més visitades a l'Espai Mercè Sala.
- “**Metropolis d'avingudes**”, promoguda per l'AMB, del 19 de setembre al 31 de gener, el resultat d'un concurs d'idees, nusos i cruïlles, per explicar el paisatge metropolità de futur de les avingudes.

Imatges de l'exposició "Metropolis d'avingudes" a l'Espai Mercè Sala.

Patrimoni històric

Patrimoni històric

Fonamentat en la custòdia i la promoció del fons patrimonial de TMB, aquest àmbit s'encarrega de vetllar per la conservació de vehicles antics, documentació, edificis històrics, objectes i materials catalogats que són testimoni de la història del transport públic de Barcelona i la seva àrea metropolitana, amb l'horitzó de la creació d'una exposició única i permanent del transport públic.

Durant el 2022, s'han dut a terme les actuacions següents:

I. Activitats de celebració del centenari de la xarxa de bus (s'hi adjunta memòria específica):

- Calendari corporatiu 2022 amb 12 fotografies del fons de la Fundació TMB.
- Postal de Nadal en format digital i físic al·lusiva a l'efemèride.
- Disseny i exposició a l'espai Mercè Sala de la mostra "Tilling-Stevens de 1922. L'autobús més antic de la xarxa de Barcelona".
- Edició de tres llibres.
- Cupó commemoratiu del sorteig de l'ONCE.
- Edició del segell commemoratiu.
- Presentació de la maqueta.
- Mostres de vehicles clàssics a districtes i municipis.
- Participació dels vehicles històrics a esdeveniments de ciutat: Cavalcada de Reis, setmana de la mobilitat, cercavila de la Mercè, cursa de la Mercè.

Portada del calendari corporatiu 2022.

Patrimoni històric

II. En marxa la Crònica d'un viatge: Recurs digital creat per explicar d'una manera didàctica i interactiva la història del que han estat els 100 anys de la xarxa de bus de Barcelona. Dona visibilitat de manera contextualitzada als vehicles històrics de Bus i a un gran nombre d'imatges de l'arxiu fotogràfic. Aquest espai també serveix per difondre els valors que comparteix l'equip humà que presta el servei, i ofereix una mirada del present i futur de la xarxa de Bus. La Crònica d'un viatge ha estat validat per TothomWeb com a espai accessible. Aquest espai està disponible en línia des del 24 de maig.

III. Restauració del Tilling Stevens B-8302: Acabat el procés de restauració, l'11 de juny es va exhibir per primera vegada a la XI edició del Ral·li Internacional d'Autobusos Clàssics Barcelona – Caldes de Montbui. Sent un dels participants més antics, i per la seva particularitat de vehicle híbrid petrol-elèctric, aquest autobús de 1922 va ser el vehicle estrella de la mostra.

IV. XI edició del Ral·li Internacional d'Autobusos Clàssics Barcelona – Caldes de Montbui. Esdeveniment organitzat per TMB, la Fundació TMB, Sagalés i l'Associació per a la Recuperació i Conservació d'Autobusos (ARCA). Es va celebrar l'11 de juny amb la voluntat de posar en valor el patrimoni i la història del transport col·lectiu urbà i suburbà de viatgers en autobús. A l'edició d'enguany hi hem participat amb 10 autobusos històrics, també han estat representats els autobusos de nova generació, com el model Caetano H2 City Gold, propulsat per hidrogen. A més, vam oferir l'estand del Centenari de la Xarxa de Bus, una versió reduïda de l'exposició sobre el procés de restauració del Tilling Stevens, i un estand amb les activitats del TMB Educa.

Imatge del procés de restauració de l'autobús Tilling Stevens.

Imatge de la XI edició del Ral·li Internacional d'Autobusos Clàssics Barcelona - Caldes de Montbui.

Patrimoni històric

V. Premis: El 23 de novembre la Fundació TMB ha rebut el Premi Bonaplata en la categoria Preservació de Patrimoni Moble, per la restauració de l'autobús Tilling-Stevens. Aquest premi el lliura l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya, que enguany ha celebrat la 30a edició d'aquests reconeixements.

VI. Actuacions de digitalització de l'arxiu fotogràfic: Continua la pujada d'imatges a Videoma, el programari de gestió de continguts multimèdia de TMB. Aquest any s'han digitalitzat i documentat 4.100 imatges històriques. A la finalització de l'any, l'arxiu fotogràfic digital ja sumarà 12.200 imatges. Actualment, s'està treballant en la documentació de la col·lecció d'imatges de les Escoles Comercials Montserrat (1945-1985) i en la col·lecció d'imatges de Metro.

VII. Exposició visitable: Continuem treballant en la identificació d'un espai que allotgi una exposició permanent i única del transport a la ciutat de Barcelona, amb l'objectiu prioritari de preservar i fer difusió del nostre fons patrimonial. S'ha redactat la proposta d'espai Gran Via, que permet acollir en una primera fase l'exposició ja licitada del Centenari de la Xarxa de Bus, i en una segona fase l'exposició del Centenari de la Xarxa de Metro de 2024. Les dues exposicions anteriors es dissenyarien per poder integrar-se i conformar una exposició visitable de caràcter permanent del conjunt dels fons patrimonial de TMB.

Imatge del Premi Bonaplata.

Nova imatge històrica de l'arxiu fotogràfic.

Patrimoni històric

VII. Incoació d'expedients per a la declaració de BCIN per a dotze vehicles de la Fundació TMB: Continua obert el període d'incoació per a la declaració de béns culturals d'interès nacional (BCIN), que el passat 09/12/2021 va fer públic el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya a favor de dotze vehicles de la Fundació TMB. Aquests vehicles són: tramvia de Cavalls n.2 (any 1888), 7 tramvies elèctrics de Tramvia Blau números 2, 5, 6, 7, 8, 10 i 129 (anys 1901-1904), primer metro del Gran Metropolitano (any 1924), tramvia 867 (any 1924) i primer metro del Metro Transversal (any 1926), Tramvia elèctric 1 Mataró-Argentona (any 1928). El període d'incoació finalitza el 09/06/2023.

**Accessibilitat
universal**

Accessibilitat universal

L'activitat del Servei d'Accessibilitat Universal s'ha orientat en els eixos següents:

- Consolidació del Sistema de gestió corporatiu anomenat CODI OPERATIU amb més de 65 projectes en desenvolupament.
- Incorporar la innovació en la cerca de solucions a barreres pendents d'eliminar.
- Mantenir la participació i diàleg social com a eina de cocreació.
- Assessorar i acompanyar la resta de professionals de l'empresa per incorporar els criteris de disseny per a tothom en els seus projectes.

Al llarg del 2022 s'han fet les accions següents:

I. Redacció de les condicions d'accessibilitat de la parada de bus ideal. L'objectiu del document és incorporar la parada en els nous dissenys de carrer, formant part des de l'inici del projecte urbanístic de l'entorn de la ciutat i que depèn dels ajuntaments on està ubicada la parada. El document inclou elements de senyalització que faran més eficient la comunicació i compressió per part de totes les persones usuàries del sistema de transport públic de la ciutat. Juntament amb el document s'ha adjuntat una proposta de disseny amb incorporacions d'elements i infraestructura segons normativa d'accessibilitat.

II. Taula relacional de la xarxa relacional dels 11 municipis on TMB dona servei. Constituint un òrgan de comunicació i seguiment dels temes d'accessibilitat amb els representants dels ajuntaments del territori TMB. Tècnics de l'àmbit de l'accessibilitat orientada a les persones amb discapacitat i les persones grans. L'objectiu és fer participis els integrants amb els projectes i accions dutes a terme pel servei.

Integrants del projecte de la xarxa relacional dels 11 municipis on TMB dona servei.

Accessibilitat Universal

III. Validació de la nova flota de trens i remodelats. Els nous requisits implantats permetran continuant avançant en terme de qualitat i noves necessitats que puguin sorgir. Fet un seguiment dels trens en circulació i la seva adequació a la infraestructura de les andanes.

IV. Prova pilot de suport isquiàtic i reposabraços.

Projecte d'economia circular. L'anàlisi dels materials reciclats ha consolidat la possibilitat de recuperar materials orientats a l'estratègia de sostenibilitat i mediambient de TMB. Els dissenys proposats i avalats per l'Oficina Tècnica d'Accessibilitat quant a suport isquiàtic i reposabraços prenen cos en una prova pilot instal·lada a les estacions de metro d'Universitat i la Sagrera, prèvia validació per diverses entitats de discapacitat física i motora, així com persones grans.

V. Prova pilot de senyalització braille a les parades de bus i estacions de metro. Col·locada la senyalització braille entorn de la marquesina de bus i als passamans de les escales de pedra a metro. Aquesta senyalització permet informar de les línies de parades a bus i de la línia i destinació a les estacions de metro. Actualment, en fase de valoració per les entitats de la discapacitat visual i comportament del vinil instal·lat.

VI. Estat dels ascensors en temps real. Facilitar la replanificació del viatge als usuaris en cas d'incidències en alguns dels elements d'accessibilitat vertical com són els ascensors. Orientats principalment a persones usuàries de cadires de rodes i famílies amb nens petits per falta de la plena accessibilitat a la xarxa de metro. El projecte, que dona informació de la disponibilitat dels ascensors mitjançant suports digitals, consta d'un important caràcter tecnològic i ha estat posat en marxa i publicat al web el passat mes d'octubre.

Imatges de la prova pilot de suport isquiàtic i reposabraços.

Accessibilitat Universal

VII. **El nou servei de Bus a demanda** ha estat analitzat i validat per part d'accessibilitat, quant al sistema de petició del servei i atenció a les persones usuàries, mitjançant una eina tecnològica i bot. La característica del sistema afecta principalment persones grans o de pocs recursos. S'ha millorat la senyalització, optimitzat el recorregut i la comunicació, així com s'ha participat en campanyes de formació juntament amb la regidoria corresponent, per donar a conèixer el servei i recollir millores i inquietuds de les persones participants.

VIII. **Implementació de continguts en formació en matèria d'atenció al client amb discapacitat i elements al seu abast a la xarxa de metro i bus.** Orientat a les persones treballadores de metro i bus per millorar l'empatia cap a les persones amb discapacitat i dotar-les d'habilitats per atendre'ls.

IX. **Formació NaviLens i Beacons.** S'ha continuat amb els tallers formatius en format presencial als diferents col·lectius de discapacitat visual i afiliats de l'ONCE per donar a conèixer aquestes noves eines digitals orientades a donar servei a les persones amb discapacitat visual. Així mateix, s'ha enregistrat un vídeo per donar a conèixer el sistema NaviLens, que ha estat publicat al programa "Valor afegit" de TV3.

X. **Proves de concepte del sistema NaviLens** a operadors nacionals i internacionals, com a París, Singapur, etc., en col·laboració amb Negoci Corporatiu.

Imatge del nou servei de Bus a demanda.

Accessibilitat Universal

XI. Implementació del **sistema NaviLens** a la xarxa ETS de Bilbao i a Ferrocarrils de la Generalitat de València.

XII. **Auditoria de la Senyalització corporativa de la xarxa de transport.** Projecte de recerca i anàlisi fent ús de *wayfinding* i de la cartografia de l'entorn urbà ha permès plantejar un canvi a la senyalística dels mapes de l'actual xarxa TMB, amb una visió simple, senzilla i innovadora, des de la comunicació.

XIII. **Senyalització de prioritat absoluta.** Prioritzar l'ús d'ascensors per a persones usuàries de cadires de rodes i persones amb mobilitat reduïda. El civisme i la prioritat en l'ús dels ascensors era una reivindicació per part de les principals entitats de discapacitat física i especialment de les persones usuàries de cadira de rodes.

XIV. Aplicar criteris d'accessibilitat de la senyalística a les **noves pantalles embarcades a bus i trens**, així com a andanes, aplicant criteris normatius, d'accessibilitat i de lectura fàcil per a la comunicació.

Nou plànol de la xarxa de metro de Barcelona.

Diversos elements de senyalització de prioritat absoluta.

Accessibilitat Universal

XV. Col·laboració als talls i adaptacions d'estacions. Creació de senyalística accessible a mida i de lectura fàcil per donar un servei òptim que orienti les persones usuàries en els seus desplaçaments habituals i que estan en fase d'obres.

Com a servei de referència amb entitats de la discapacitat, taules tècniques de diferents àmbits i operadors de transports, participem en:

- Col·laboració amb diferents associacions de l'àmbit com: *UNE Normalización de Normas en accesibilidad para la rotulación*, *Asociación Española de Profesionales de la Accesibilidad Universal*, *Asociación de Transportes Públicos Urbanos y Metropolitanos*.
- Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, participació en el Grup Obert d'accessibilitat.
- Participació en el Grup Motor Cocemfe per treballar línies d'actuació en l'àmbit de l'accessibilitat universal als diferents municipis de l'Àrea Metropolitana.
- Taula tècnica d'accessibilitat amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat per compartir l'estat de la xarxa de metro i les accions per la millora de l'accessibilitat.
- Taula tècnica de seguiment de projectes d'infraestructures, urbanisme i transport de l'Ajuntament de Barcelona en matèria d'accessibilitat.
- Participació en les taules tècniques de la Direcció General d'Infraestructures de Mobilitat de la Generalitat, per tractar projectes d'adaptació d'estacions de metro i altres temes normatius.
- Col·laboració amb l'*Asociación de Transportes Urbanos (ATUC)* a la taula tècnica per les condicions òptimes d'accessibilitat a màquines expenedores i elements de peatge.
- Col·laboració amb l'*Asociación de Transportes Urbanos (ATUC)* a la taula tècnica per a la definició de criteris d'accessibilitat a pictes.

Accessibilitat Universal

- *Asociación Española de Normalización (UNE)*, participació en la comissió tècnica per la creació de normativa en matèria de senyalització per l'accessibilitat cognitiva i també pels requisits d'accessibilitat a la retolació.
- Col·laboració amb diferents associacions de l'àmbit com: *UNE Normalización de Normas en accesibilidad para la rotulación*, *Asociación Española de Profesionales de la Accesibilidad Universal*, *Asociación de Transportes Públicos Urbanos y Metropolitanos*.

Convenis

- Signatura del **conveni marc amb la FESOCA** (Federació de Persones Sordes de Catalunya). El conveni preveu la col·laboració en el desenvolupament d'actuacions i projectes aprofitant les sinergies mútues i els mitjans tècnics i materials de què disposen. El propòsit és la promoció de projectes que proporcionin l'accessibilitat universal comunicativa a les persones sordes usuàries dels mitjans del transport públic, dependents de TMB.
- Signatura de l'**addenda del conveni amb COCEMFE** (*Confederación Española de Personas con Discapacidad Física y Orgánica*). Orientada principalment a la presentació de canvi de Reglament 107 a la Comissió Econòmica de Nacions Unides.

Accessibilitat Universal

Premis i reconeixements:

- Guardó d'entre els candidats als premis **Zero Project 2022** per l'accessibilitat als nous trens de metro (2021). El premi és fruit de la col·laboració amb l'IMPD i Alstom.
- **Premi ECOM** (2022) pel reconeixement a les iniciatives que garanteixen la mobilitat accessible i el procés participatiu d'usuaris i entitats del sector.
- Presentació als **Premis Renault** a la millor iniciativa pública en matèria de mobilitat sostenible i accessible.

**Mobilitat
amb
valors**

FUNDACIÓ **TMB**